

PRZYMOWKA (125) *sb f*

-ó- (13), -o- (1) *KochPij*; a *jasne*.

sg *N* przymówka (22). ◇ *G* przymówki (20). ◇ *A* przymówkę (13). ◇ *I* przymówką (2). ◇ *L* przymówce (2). ◇ *pl N* przymówki (11). ◇ *G* przymówek (27). ◇ *D* przymówk(o)m (2) *KochOdpr*, *LatHar*, przymówkám (1) *ModrzBaz*. ◇ *A* przymówki (18). ◇ *I* przymówkami (6); -ami (5), -(a)mi (1). ◇ *L* przymówkach (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVI(XVII) – XVII w.

1. *Zarzut*, *przytyk*, *przygana*; *obelga*, *oszczerstwo*; *convicium BartBydg*, *Mącz*, *Modrz*, *Cn*; *calumnia Mącz*, *Calag*; *maledictum Modrz*, *Calag*; *criminatio*, *crimen*, *crimiosa oratio*, *dicterium Mącz*; *obtrectatio Calag*; *dictum Modrz*; *aculeus*, *cavillatio*, *conviciolum*, *iniuria*, *morsus*, *opprobatio*, *opprobrium*, *sugillatio*, *vellicatio Cn* (115) : Strzeż się przymówki a słuchaj czy nacię zależy. *BielŻyw* 19; *RejJóz* H6; *BielKom* Av, F4; *BielKron* 304v; *Flagro*, [...] Est enim convitium, Przymówką którą sługóm zle zasłużonym przypifuyą. *Mącz* 129c, 468d; *RejPos* 85v; A Iáko póspolicie po grzmieniu bywa defzcz albo grad/ thákże theż po pyłze bywa póspolicie wzgárdzenie/ á po wzgárdzeniu przymówki/ á pothym zwádá. *RejZwierc* 72, 37, 39, 96v *marg*, *Bbb2v*; *KochMon* 27; Zkąd się znaczy/ że zá czáfu Ciceronowego zá hániebną rzecz miano tániec/ ktory gdy *Murenie* miałto przymówki zádano/ niezdáło się Ciceronowi/ áby go obmową iáką bronił/ ále zgoła tego przáł *ModrzBaz* 55, 60; *Calag* 10a; *SkarŻyw* 88; V Bogá kázdy błazen/ Choć tu przymówki prazen *KochPieś* 27; Ktoby się iedná v *Katholikow* cudow domagał/ tákáby przymówkę záfłużył/ iáko ten *krolewic*. *SkarKaz* 419b; *VotSzl* C2; [*DramStp* II 276].

przymowka czego (1): Raz w Rzymie o tym słodkim przemożnym imieniu Iezus/ gorące y bárzo wczóne kazánie máiac: miał [św. *Bernardyn*] od niektórych przymówki kácerftwá/ ifz go nierozumieli *SkarŻyw* 462.

[*przymowka dla czego*: O krzywdę przyacielską mów/ czyń/ o Boską milcz: o przymówkę dla ízláchechtwá czyń/ o przymówkę dla Bóstwá Kryftułowého vftá zátul. *SkarUp* 19.]

przymowka komu (3): *BielKron* 155v; O nędzni niedowiárkowie/ iefli nie wżrycie iákich dziwow ábo znákw/ tedy nigdy nie wierzycie. O ízpetnáfz to przymówká nam wżytkim/ do kthorych vřzu dochodzą ty słowá Páńskie *RejPos* 244; *SkarŻyw* A5.

przymowka przeciw(ko) komu (2): *RejPs* 45; Pifał też [*Erazmus*] y *Luterowi* przyacielskim obyczáiem/ áby przymówek przeftáł przeciw *Stolcu Rzymńkiemu* *BielKron* 195.

przymowka na kogo (12): Przymówká ná ludzi co wzgárdziwřzy prawdę słowá Bożego/ fáłfz miedzi ludźmi fieią. *LubPs* B3v *marg*; A iáko thákie fercá Pan y przezywác y przeklinác raczy/ iedno cirniem/ drugie opoká/ trzecie podle błédney drogi zyárnem pádáiacym. A to wżytko ná ty przymówká/ kthorzy dla márnego íwiátá tego/ [...] záfłumiáią náukę íwiętá/ á ízczyre słowá Páná íwego *RejPos* 65v, 14, 29v, 30v, 354v; *RejZwierc* 91; *ModrzBaz* 53v; A Pan [*Jezus, który ukazał się św. Piotrowi*] odpowiedział/ idę do Rzymu ábych był drugi ráz [!] wkrzyżowan. A *Piotr S.* porozumiał iż to náń przymówká bylá á czás iego przyřzedł *SkarJedn* 88; Ná to [*na złe obyczaje*] wołał ná kazániu *Chryzoltom S.* nikogoy niemiánuiąc/ wřzákże oná [*Eudoksja*] złem řumieniem przeřwiadczoná/ rozumiaála ifz ná nią łamę bylá przymówká. *SkarŻyw* 88, 601; *WujNT* 512.

przymowka o co (2): Papież tedy dla tych przymówek y dla innych/ ktorzych wiele miał o thy swoie wnuczki młode Kárdynały/ [...] chcąc sie z wierzchu v spráwiedliwić/ [...] wybrał sobie ludzi vczone ktorzyby go bronili piánim *BielKron* 216; *RejZwierc* 62.

przymowka miedzy kim (1): *ReszPrz* 66 cf »sporki i przymowki«.

przymowka o kim (1): Azalsz tho nie frogie práwo ná łgarzá/ iż wiarę stráci miedzy poćciwemi ludźmi/ Azalsz wżędy rzkomo w żarcie nie ma frogich przymówek o sobie? á czáfem y bez żártu *RejZwierc* 96.

przymowka w czym [= w sprawie czego, o czym] (1): Iáko znośi rzeczy przeciwné/ ábo w nabożeństwie przymowki. *LatHar* 134; [*SenekaGórn* 36 (*Linde*)].

przymowka czyja [w tym: *G sb i pron* (6), *ai poss* (6), *pron poss* (1)] (13): *RejPs* 44v, 106v; A też tá przymowká Páńfka [czemu mię kusicie pokryci ludzie] może sie słuźnie ściągnąć ná káždy ftan y ná káždą olobę świátá tego. *RejPos* 253v; *KochPs* 100; *ReszPrz* 66; *GórnRozm* E4 marg; Iac przymowki wñ; iuz tak wprawdzie zem nanie nie zarabiał iuz tak przyimę zwyczajem moim cierpliwym naktore byłoby co pisac, ale iuz opuszczam *ActReg* 167; *LatHar* 331; [Lecz nam tu práwie przymawiałz o náłze niedbáltwo [...]. Owa zá takimi przyczynámi ktore dáiećie/ y ftey wáłzey przymowki może nas kiedy Pan Bog wybáwić. *Respons* G2v]. Cf »przymowki ludzkie«.

Ze zdaniem przydawkowym wyjaśniającym [jakoby (2), *zaimek względny* (1)] (3): y zá przymowki/ w czymkolwiek by go [*Frydrycha*] kto chciał nágánić lamby Krol o to czynił *BielKron* 325; *WujJudConf* 10v; Słábieie dołtoyność y władza krolewka [...] Co fię godzi [...] iáko wielkie/ y vtrátę ludu Bożemu przynofzące/ grzechy pogromić: nie boiác fię oney przymowki/ iákobychmy wolnościom słuácheckim zyczliwemi nie byli *SkarKazSej* 691b.

Z przytoczeniem (2): A iesli iáki vcźciwy człowiek/ zá ich [*ludzi sprośnych*] powabem/ pomoc im tego [*wulgarnego zachowania*] niechce/ to wnet przymowká: Daicie pánu pokoy/ wżytko tu z reyełtru *GórnDworz* N2v; Iesli kto iednym porządny m stárszym swoim wzgárdziwży/ słyży onę frogą przymowkę od Páná Bogá: nie ćiebie wzgárdzili ále mnie *SkarJedn* 287.

Z połączeniem przytoczenia ze zdaniem wyjaśniającym (2): *KochSat* A4v; gdybychmy Páná s poyśzrodká siebie obrác mieli/ tedy byłyby rozmaíte przymowki miedzy ftany panięcymi/ ze byłem ia tego godnieyły niż on [...]. Drugi by theż rzekł/ zem miał wjętzy dołtátek. *MycPrz* II A3.

W połączeniach szeregowych (11): Convicium, est adversus bonos mores vociferatio ad iniuriam et invidiam, vřaganye, przymowka, sromoczenye *BartBydg* 35; *RejRozpr* H; Czuią łámi Ráyce/ Przyfłęźnicy/ y Mieszczánie [...] tey niedbáłości częłto wielkie záwřtydzenia/ przymowki/ y řzkody z niespráwnego piánia *GroicPorz* e, n4; *BielKron* 155v, 255; Dicteria, Náłmiewřtwá/ Przekwintowánie/ Vřczypliwe przymówki. *Mącz* 86d, 68d [2 r.]; Nie iest v ćiebie táyné moie vřagánié/ Moie przymówki/ mé zápałánié. *KochPs* 100; Inřze tákie y owákie przymowki/ řzácunki/ vřzczypki/ drapánia/ przezwiřká/ káptury/ [...] puřzczam imo fię: iáko rzeczy niegodne *CzechEp* 71.

W przeciwstawieniu: »przymowka ... chwałá« (1): ále zářzedłzy w miłóść/ [*mądry dworzanin*] miłował by inadz takim křtátem/ z iákiego nie telko przymowki mieć by niemogł/ áleby owřzem wielką chwałę odnioł/ y pořzczęćienie *GórnDworz* Kk8.

Zwroty: »bać się, lękać się, [obawiać się] przymówek« (1:1): Iáko kryfztał w fwyh fpráwach/ kto iest przeźroczyłty Nie boi fie przymówek/ á káždemu gębę/ Zámknie *RejZwierz* 100; *RejAp* 184; [*ErazmJęzyk* Y2; *LaskiSprRyc* (?)3v].

»przymowki(-kę) ci(e)rpieć; cierpliwość w przymowce« (5;1): W Pánu fwym vfánie mam tu káždey godziny/ Y przeczże ty przymowki ćirpię bez przyczyny *LubPs* C3v; *RejZwierc* 39; *SkarŻyw* 575 *marg*; *NiemObr* 92; *OrzJan* 18; *CzahTr* F2.

»przymowki(-kę) czynić« [*szyk zmienny*] (3): *RejPs* 45; SZpetną á ftráfzliwą thu przymówkę á nápoły z wielkim wciáženiem Pan náfz ná nas ná niedowierne Krześciány fwoie czynić á wfpominác raczy *RejPos* 332v; *Phil* C.

»przymówkę(-ki) (niesłusznie) odnosić (a. nosić na sobie, a. znosić)« [*szyk zmienny*] (5): *KrowObr* B2v; *CzechRozm* 128v; przy potomftwie ktore fzło od Semá fyná Noego/ zoftawáá znáiomóść y fłufzbá y náuka Bogá iednego/ [...] ale ifz fię towarzysftwem báłwochwálcow mázáli: przeto tę przymówkę odnošili. *SkarŻyw* [282], 242; *LatHar* 134.

»odwołać przymówkę; przymowki odwołane« (1;1): ktoby pozwány do fędziego/ nie zárázem fie záprzał ábo nie odwołał oney przymowki [*vel neget, vel recantet dictum*]/ áby táki iáko przimowcá był fádzon. *ModrzBaz* 99, 98v.

»słyszeć przymowki(-kę); przymówek nasłuch(yw)ać się« [*szyk zmienny*] (4;3): *RejPs* 44v; Ták iz s fmutku kruffá fie we mnyę nędzne košci/ Słyfłac frogye przymowki od onych złošnikow/ Co myę trapyá okrutnie od mych fprzećiwnikow. *LubPs* L4v; Iákož fie tedy vftráfzyc nie małz/ iellizeš ktory iest fałefzny á omylny Proroku/ gdyż fłyfzyfz thák frogie dekretá á tákie przymowki od Páná fwego *RejPos* 188v, 213; *RejZwierc* 62; *SkarJedn* 287; *ActReg* 167.

»przymówką zawstydzić« (1): Nie záráz wyfłuchał/ y przymówką záwftydził y wyćwiczył tego krolewicá Krol ná krolmi Pan *IEZVS SkarKaz* 416a.

»przymowki zmyšláć; zmyšlona przymowka« (1;1): *LubPs* Z; Quomodo crimen commentitium confirmaret non inveniebat, Yáko miał zmyšloná przimówkę potwierdzić/ áłbo dowiešć nie mógl nálešć. *Mqcz* 482d.

Wyrażenia: »k [czyjej] ćci [= *znieważające*] przymowki« (1): Myáfto thego coby mye fnadz byli miłowáli/ To mi ná wfšem k mey ćci fprofne przimowki zmyfláli *LubPs* Z.

»przymowki dotkliwe« [*szyk 1:1*] (2): Oyczyzná gdzieš dáleko/ przyiaćioł nie widzę/ [...] iam famá coš máło Od niewolnice rozna/ przymowkom dotkliwym Y złey sławie podległá *KochOdpr* Bv; *LatHar* 598.

[»fáłszywa przymowka«: Aczby fie tež kto niwczym niebaczył/ áni czuł/ tedy iednák koždy dobry/ ffałšywey boi fie przymowki/ od człowieká przymowcego/ áłbo vfšczypliwego ięzyká *ErazmJęzyk* Y2.]

»przymowka kłamliwa« (1): Bo będą záglušfone niemołciá wárgi ich/ kthorzy zwykli czynić przymowki kłamliwe przeciwko fpráwiedliwemu [*Vulg Ps* 30/19] *RejPs* 45.

»przymowki ludzkie, ludzi« [*szyk 3:2*] (4:1): WDowá młoda gdy rychło iákoš zá muž chciáá/ Iedno iz fie przymówek ludzkich przeštrzegáá. *RejFig* Eev; *BibRadz* *4v; *RejZwierc* 160v; A poki tych [*sposobów oczyszciania się*] wżywác niebędziefz/ poty ty y wyfłępku tobie zádanego winnym/ y

przymówkam ludzkim poddánym będziefz fię zdał być [*et conviciis hominum expositus videberis*]. *ModrzBaz* 61v; *LatHar* 254.

»nietrefne przymowki« (2): Lecż rádźeć dzierz fię cnoty by piyány muru/ Niechcefzli mieć z nietrefnych przymówek kápturu. *RejZwierc* 29v, 62.

»niewinne [= *niezawinione*] przymowki« (1): Y z wámi poczćiwemi [*wilk, tj. zdrajca*] wespół w rádźie fiada. Táiemnie o ktorým wy wiem nie wżyfcy wiećie/ Y dla tego niewinne przymowki ćierpićie. *CzahTr* F2.

»pogrozne przymowki« (1): Stałem fię był łáždemu [!] niepotrzebny [...] iákoby gárnek rofpádły/ [...] Słyłfąc rozmáite pogrozne przymowki około fiemie ftoiących [*quoniam audivi vituperationem multorum commorantium in circuitu Vulg Ps 30/14*] *RejPs* 44v.

»pokątne przymowki« (1): A przetoż w tym vpewnieni będać/ nic fię nie lękamy pokątnych przymówek ludźi *BibRadz* *4v.

»sprosne przymowki« (1): *LubPs* Z cf »k ćci przymowki«.

»srogie(-a) przymowki(-ka)« (5): *LubPs* L4v; *RejPos* 14; *RejZwierc* 96; A choćby też gdzie indziej nędzniczek fię vdał/ Pewnie frogich przymówek dofycby zewfząd miał. *HistLan* Bv; *SkarJedn* 287.

»szkodliwa przymowka« (1): Ták iż y niebo y ziemiá niebyłá prozna od fzkodliwych przymówek ich [*ludzi pysznych*] ták iż fię zámieffláá myfl ich *RejPs* 106v.

»uszczypliwe przymowki« = *dicteria* *Mącz* [*szyk 2:1*] (3): *Mącz* 86d; *BielKron* 312; ale y onym też złorzeczenim/ y tymi vfczyplywymi przymówkami bárzo fię Pan Bog obraża/ ktore fię dzieią przez kfiáfzki álbo frototne piłanie *KuczKat* 340.

Szeregi: [»assentacja, przymowka«: czegobym znáczne y żywe przykłády przywiódł/ bym fię áffsentáciey/ przymowki/ nie obawiał/ gdyż o zmárłych befpiecznieyfcze bywáią rozfádkki *LaskiSprRyc* (?)3v.]

[»kryminacje i przymowki«: te wżytki criminácie y przymowki ktorich tám pełno/ ná przeciwną fthronę/ odrzucáć będeć mufiał. *NiemJjedn* [B]2v.]

»przymowki i łajanie« (1): W czym naywięcey fumnienie fwe rozbieráć ma/ ktory [...] częfto fpowiedzi S. vżywa. [...] Iefli w pořádzániu fkwápliwym/ y w fłowiech/ á ofobliwie w przymówkách/ y łáiániu popędliwym nie iefł. *LatHar* 135.

»przymowka i obrażenie« (1): A ktemu gdy by był do możnieyfczych fzedł/ á do innych nie fzedł/ przymowkiby był y obráżenia v wiela zbyć nie mógł. *SkarŻyw* 87.

»przymowki(-ka) i niesława (a. zła sława, a. uszczerbienie sławy)« [*szyk 2:1*] (3): *KochOdpr* Bv; wierzę żebyście zrázu [...] rzućili fię z ochotą ná nieprzyaciéla tego: áni byście ná fobie tákiéy przymówki y nieflawy długo ćierpieli. *OrzJan* 18; Nie máłz [*w królestwie niebieskim*] vfczcerbienia flawy/ y dotkliwych przymówek *LatHar* 598.

»posádzania (a. sądy) i (a) przymowki« (2): Ale naprzod rozliczne fády á przymowki ná nas kładli/ iákobyfmy pod zákryciem tey świętey prawdy mieli fobie iákie bunty/ iákie nowe wolności wymyfláć *WujJudConf* 10v; *LatHar* 253.

»przymowka i potwarz« (1): Aleć thę ftárodawną przymówkę y potwarz/ nofzą ná fobie wżyfcy wierni y prawdziwi fludzy Boży. *KrowObr* B2v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»przezwiśka i przymowki« (1): ktorzy [nauczeni w Zakonie] go [Chrystusa] tylko zwáli miŃtrzem/ á nie przywłafzczáli mu BoŃkiey moŃnoŃci iego: [...] y náŃluchywáli Ńie teŃ cudnych przezwiŃk y przymowek od niego. *RejPos* 213.

»przygana i przymowka« (1): Y wołaeŃ rádniey bydŃ tákim królem krzeŃŃiáńŃkim/ niŃeli áby cię tylko nim zwáć miano: by záŃ wáŃzá kró(lewska) M(iłoŃŃ) [...] niepopadł téy przygány y przymówki/ w którey łá ci/ ktorzy [starajá Ńię o swojá zbytniá chciwoŃŃ] *OrzJan* 95.

»sentencyja a przymowka« (1): IdŃ á opowieday ludowi temu wołá moieŃ/ [...] iefli im nie powieŃ prawdy/ tedy krwie ich będeŃ pátrzył z ręku twoich. O Ńrogasz to Ńentencia á Ńroga przymowká/ ná ty ktorym łá niŃŃŃe Ńtany od Pána Bogá poruczony. *RejPos* 14.

»sporki i przymowki« (1): Niechę tu łámych Ńporek y przymowek Lutheranow miedzy Ńobá dla przewłoki wŃpomináć. *ReszPrz* 66.

»sromota i przymowka« (1): ále wołá [MojŃesz] z onymi złemi trwáć/ y wiele cięripieć od nich/ y leczýć ie iáko mogł: tylko Ńeby Pan Bog Ńromoty y przymowki v nieprzyiaćioł Ńwoich niemiał. *SkarŃyw* 482. [Ponadto w połąćzeniach szeregowych 3 r.: sromocenie.]

»szacunki a (i) przymowki« (2): *RejZwierc* 160v; Nie nowiná to v nas/ tákich Ńzacunkow Ńlucháć: y przymowek rozmaýtych od wiela ludŃi cięripieć. *NiemObr* 92. [Ponadto w połąćzeniu szeregowym 1 r.]

»uszczypki i przymowki; [przymowka abo uszczypliwe Ńowo]« (1): Ńławá [...] ták dotkliwym vŃczyŃpkom y przymowkom niezliczony^m podlega. *LatHar* 602; [Tego teŃ nie trzebá/ Ńeby w czynieniu dobrodŃzieyŃtwá przymowká/ ábo iákié vŃczyŃpliwé było Ńowo *SenekaGórń* 36 (*Linde*)]. [Ponadto w połąćzeniu szeregowym 1 r.]

»wymawianie i przymowki« (1): bo pierwey Ńię wymawiania y przymowek náŃluchám a skutku namniey coby ŃkoŃŃ nie widę. *ActReg* 167.

»przymowki i złorzeczeńŃstwo (a. złorzeczenie)« [szyk 1:1] (2): *KuczbKat* 340; PrzetoŃ PogáńŃki Poetá wŃŃŃŃŃkie przymowki y złorzeczeńŃtwá zámknął w iednę niewdŃŃięćnoŃŃ mowiać: *Omnia dixeris, ingratum Ńi dixeris*. *PowodPr* 17.

WyraŃenia przymkowe: »krom przymowek« (1): Facete et commode dicere, KunŃŃtownie krom przymówek mówić. *Mącz* 113b.

»z przymowká« (1): Criminose Sromotnie/ S przymówká. *Mącz* 68d.

»za przymowkami« (2): A Ńnadz by miał y trzy garła luŃ bych gi żywo rozdarła Za przymowkami takiemi Czo wŃzem pluska w kaŃzę imi *RejŃóz* H7v; *Phil* C.

a. W odniesieniu do obiektów nieosobowych: zaŃrzeŃenie, zarzut (4) : *RejWiz* 2; Gdzie tákowa chćiwoŃŃ [obraŃania innych] wielkiey przymowki godna. *GórńDworz* S3.

[przymowka przeciw czemu: *ArgWykład* 38/120 cf *Szereg*.]

Ze zdaniem przydawkowym wyŃŃŃiajácym (1): Tedy náŃzē cięriplice teŃ podobno pod ten čas Ńadnéy przymówki nie vŃzywia/ áby miały odmianę á niedoŃtátek iáki cięripieć/ zá tákim PrzybyŃzem/ álbo Rokiem PrzeŃŃępném *Oczko* 30.

[*Szereg*: »przymowki, uráganie«: ýz themey czaŃŃi [...] ŃŃýŃzymý wielkie przymowkj, vŃáganýe przeczyw thej pyonŃcze [!] *Salve Regina ArgWykład* 38/120.]

Wyrażenia przyimkowe: »bez żadnej (a. [wszelkny]), [kromia wszelkny] przymowki« (1): Co [czynienie pamiątki tych, którzy pomarli w wierze] do tych czałow mocno/ y bez żadnej przymowki zachowuie Apoftolki Powłzechny Kościoł Chriftołow y Boży *WujJud* 239v; [Kthorÿ piołnkj początku Zaden nÿewj, iako dawno [...] yą łpywano [...]: łtakowym naboženłtwem: ÿ ze wyełkym nakładem wyecznych czałow przełzlich fundawano tho łpywane: bez włzelkny przymowkj *ArgWykład* 38/120; Przełtołz czokolwiek kołczioł trzÿma wedlug rząduenya głowy łwej trzyma, wprowadzÿe kromÿa włzelkny przymowkj *ArgWykład* 38/126; Bo wieliej mamy przykładow wpimÿe łzwiętym o męzach y pań łzwiętlich, ktorzy byly wezwany Zywothem, zbawicieliem kromya wvlaczanÿa czcij Bołkj, ÿ kromya włzelknÿ przÿmowkj *ArgWykład* 40/114].

2. Wypowiedź, tekst wypowiedziany (10) : Problema, propositio seu quaestio, przimowka, gravis et difficilis ad solvendum etc. *BartBydg* 123b; Połpolicze łplochey głowky Zawzdy łalone przymowky. *RejKup* K; *GórnDworz* B3; Częłto ktoby był łluchał łnadź bywáło tego/ Aboć dyabeł wziąć nie chce dziadá przemierzłego. A choć w oczy nie było łakowych przymowek/ Włzakżeć łie dołyc znaczy miłość y s tych łłówek *HistLan* B4.

Zwrot: »przymowki mowić« (1): Bo Pánu náłzemu nie trzebá było tych przymowek áni tych obietnic dáć ku łobie mowić/ gdyż on był Pánem y Krolem włzytkich możności niebiełkich y ziemłkich. *RejPos* 72.

a. Opinia, zdanie o kimś (2) : A zá czału tego Tertulianá/ łák bárzo łie mnożyło to złączenie á tá łjedność miłości/ łák łż theż było zyednáło przymowkę krześciánom v pogánow/ łż pogáni mowili: Bącz iáko łie łpołu miłuią *RejPosWiecz*² 94, 94.

b. Sentencja, przysłowie (3) :

Z przytoczeniem (2): A karz łie onych przygodą Co łie przełekli tą wodą Niekochay łie w tey przymowce Da Bog ná piecu komu chce *RejRozpr* K2; (*nagł*) Przymowká chłopłka. (-) [...] Iáko mówią/ połtawy dołyc/ wátku máło. *KochPij* C4.

Z połączeniem przytoczenia ze zdaniem przydawkowym (1): A nigdy od żadnego wichru porułzon nie będzie/ [...] nic łie nigdj nie łekáiąc oney łtárey przymowky łwieckiey: łż kto ná łię co czuie mnima áby o nim włzyłcy łzeptáli *RejZwierc* 51v.

Synonimy: **1.** kalumnija, nałmiewstwo, obelżenie, oszczerstwo, potwarz, przekwintowanie, przygana, sromocenie, szacunek, szkalowanie, urąganie, uszczypek, uwłaczanie, zelżenie, znieważenie; **2.** powieść; **a.** opinija, sentencyja; **b.** przypowieść, przysłowie.

Cf **PRZYMOWIENIE, PRZYMOWISKO**